

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Korompai Ügyvédi Iroda, (.....) által képviselt felperesnek az Orosz V. Ügyvédi Iroda által képviselt **Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete**(1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) alperes ellen piacfelügyeleti ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. évi október hó 9. napján kelt 16.K.30.967/2007/11. számú ítélete ellen a felperes által 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2009. évi március hó 11. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, az alperes 2006. december hó 28. napján kelt I/PJ-136/2006. számú határozatát hatályon kívül helyezi, és az alperest új eljárásra kötelezi.

Az elsőfokú és a másodfokú perköltséget a felek maguk viselik.

A kereseti és a fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes piacfelügyeleti eljárás eredményeként a 2006. december 28-án kelt I/PJ-136/2006. számú határozatával megtiltotta a felperes számára az engedély nélküli pénzügyi szolgáltatási, így különös tekintettel a pénzkölcsön nyújtási tevékenységet,

és felszólította, hogy a jövőben maradéktalanul tartsa be az irányadó jogszabályi előírásokat.

A határozat indokolása szerint a felperes 5 magánszeméllyel kötött összesen 7 db kölcsönszerződést 2003. január 21. és 2004. november 23. között, amely kölcsönszerződésekben kamat megjelölés nem szerepelt: szerződéseket az alperes dátum, a kölcsön összege és „egy szarvasi ingatlan” megjelöléssel szerepeltette. Az indokolás szerint az adósok többsége a szerződés szerinti összeget vette át, és az összeget kamatok nélkül fizette vissza. Hivatkozás történik „egy másik adós” közjegyző előtt tett tartozás elismerő nyilatkozatára, melynek alapján a felperes végrehajtási eljárást indított a „fedezetül felajánlott ingatlanra”.

Az alperes a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3.§-a (1) bekezdésének b/ pontjára, a (4) bekezdésére, a 141.§ (2) bekezdésére, az értelmező rendelkezéseket tartalmazó 2. számú melléklet I/10.2.a/ pontjára, illetőleg a III/22. alpontjára alapította határozatát. Az üzletszerűség tekintetében mérlegelte, hogy a kölcsönszerződéseket aláíró 5 kölcsönvevő egymástól elkülönült független magánszemély, még akkor is, ha a rendőrség előtt magukat a felperes ismerőseiként, barátaiként jelölték meg: az ismerősi, vagy baráti kör nincs egyedileg meghatározva. A kölcsönszerződések száma a tevékenység rendszerességére utalt. A Hpt. rendelkezése folytán a pénzkölcsön nyújtásának nem feltétele a kamat kikötése. A rendőrség előtt tett magasabb összeg visszafizetésére vonatkozó nyilatkozat, illetőleg a már korábban elhunyt hozzátartozó kölcsönfelvételére vonatkozó tanúvallomás „azonban bizonyítja, hogy ellenérték fejében, nyereség, illetve vagyonszerzés céljából folytathatta felperes a tevékenységét. A Felügyelet előtt a kölcsönnyújtások ismertté vált száma és módszere az alkalmazott ügyvéd állandósága, a közjegyzői és bírósági ügyintézés gyakorisága a tevékenység üzletszerűségét bizonyítja”.

A felperes keresetében az alperesi határozat megváltoztatásával a piacfelügyeleti eljárás megszüntetését kérte, mivel az alperes a határozat meghozatala során nem tett eleget tényállás felderítési kötelezettségének, nem jelölte meg a bizonyítékokat. Sérült - egyebek mellett - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72.§ (1) bekezdés ea/ alpontja.

Az alperes az elsőfokú bíróság előtt a kereset elutasítását kérte. Nyilatkozott a felperes által kötött ügyletekről, amikor is 9 magánszemély nevét sorolta fel, kölcsönszerződésre, tartozás elismerésre, és kölcsönt fedező adás-vételi szerződésre hivatkozva.

Az elsőfokú bíróság előtt a felek vitát folytattak arról, hogy a szerződésekben kikötött késedelmi kamatok mennyiben feleltethetők meg az ügyleti kamatnak, illetőleg a Hpt. alkalmazása során releváns-e a különbség tétel.

A felperes csatolta a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Szervek Gazdaságvédelmi Osztályának a 0400012-2/2006. Büsz. számú nyomozás megszüntetéséről szóló határozatát, amely az eljárást bűncselekmény hiányában

szüntette meg. A határozat meghozatalára azért került sor, mert a csekélyszámú kölcsönvevők túlnyomórészt a felperes baráti körébe tartoztak, nem valósult meg az üzletszerűség törvényi követelménye. A nyomozás megszüntetése miatt az alperes panasszal élt, amelyet a Gyulai Városi Ügyészség B.149/2007/12. számú 2007. április hó 27. napján kelt határozatával, mint alaptalant elutasította.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50 000 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság értékelése szerint az alperes eleget tett a Ket. 72.§ (1) bekezdés ea/ alpontja szerinti kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság megismételte az alperesi határozat indokolását. Hivatkozott arra is, hogy a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 4.§-ának (1) és (2) bekezdése alapján a bíróságot nem köti a nyomozás megszüntetése. Értékelése szerint az alperesi határozat egyébként azonos, de részletesebb, mint a büntetőeljárás során hozott határozat.

A perköltséget az elsőfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 3.§-ának (2)-(6) bekezdésében foglaltak alapján állapította meg, figyelemmel a pertárgy értékére és az alperesi képviselő által kifejtett előkészítő munka színvonalára és időigényességére.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a kereseti kérelemnek megfelelő megváltoztatását, az alperesi piacfelügyeleti eljárás megszüntetését kérte. Másodlagos fellebbezési kérelemként a perköltség jelentős összegű mérséklését indítványozta.

Álláspontja szerint az alperesi határozat és az elsőfokú ítélet akkor lenne megalapozott, ha bizonyítást nyert volna, hogy a felperes pénzkölcsönöket nyújtott, rendszeresen, ellenérték fejében, nyereség elérése, illetve vagyonszerzés végett, gazdasági tevékenységként, előre meg nem határozott körben.

Azt elismerte, hogy az alperesi határozatban megjelölt hét alkalommal nyújtott pénzkölcsönt, de tevékenysége nem volt rendszeres. A felperes baráti köre is csak az alperes számára nem tűnik előre meghatározhatónak, és idegenek nem is kaptak kölcsönt. Egyébként a kölcsönnyújtásnak a késedelmi kamat nem nyeresége, hanem az idegen pénz késedelmes megfizetése miatt beálló objektív jogkövetkezmény, továbbá azon kár fedezet, amely a felperesnél a banki kamattól való eleséssel következne be. Ügyelti kamat hiányában a kölcsönnyújtásnak nincsen sem ellenértéke, sem nyeresége. Tevékenysége nem gazdasági tevékenység.

A perköltség esetében arra hivatkozott, hogy az alperesi képviselőnek a per előkészítése során semmit nem kellett tenni, peren kívüli teendője nem volt, költségei a tárgyalásokon való megjelenéshez igazodtak. A tárgyalásra felkészülés sem volt időigényes, mert a jelen perben támadott határozat és a tényállás, a nevek kivételével, majdnem azonos a Fővárosi Bíróság 16.K.30.917/2007. számú perével. Indokolatlanul magas a megállapított perköltség. Az alperes általános meghatalmazásából eredően megszerzett tapasztalataira figyelemmel, az ellenkérelem megfogalmazása már nem okozhat különösebb megterhelést.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a rendszeresség nem vitatható, és nem lehet vitatott a felperes által többször kikötött késedelmi kamatnak nevezett ellenérték sem, amely irracionálisan magas havi 5%-os, vagyis évi 60%-os mértékű. A futamidők tarthatatlanságát egyébként egyértelműen igazolja, hogy az adósok rendre „késedelemben estek”. A felperes haszonszerzésre törekedett, és a perbeli adatokból kitűnően hasznot is realizált. A felperesi fellebbezés késedelmi kamatra vonatkozó előadása egyértelműen elismeri, hogy a felperes gazdasági előnyhöz jutott. Hivatkozott arra, hogy a felperes hivatkozásával szemben a tevékenység rendszeres volt, a felperes összesen több mint 12 millió forintot adott kölcsönt 7 magánszemélynek. Ez meghaladja az alkalmi pénzkölcsönzés körét. Egyébként a tevékenység, mint pénzügyi szolgáltatás, a TEÁOR alapján ex lege gazdasági tevékenység.

A perköltség tekintetében is megalapozatlan a felperes fellebbezése. Az ügy bonyolultsága objektív kategória, tehát az ügyvéd jártassága, szakmai tapasztalata nem perköltséget csökkentő tényező. Az elsőfokú döntés felülmérlegeléseire nincs ok.

A másodfokú bíróság azzal egészíti ki a tényállást, hogy a felperesi fellebbezésben hivatkozott Fővárosi Bíróság 16.K.30.917/2007. számú perében a bíróság a felperes keresetét elutasította. Az eljárás a felperes fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla előtt 4.Kf.27.691/2008. számon van folyamatban.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos.

A Hpt. 3.§-ának (1) bekezdés b/ pontja szerint pénzügyi szolgáltatás a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában: hitel és pénzkölcsön nyújtása. A 2. számú melléklet III.22./ alpont alapján az üzletszerű tevékenység az ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység.

A Ket. 72.§ (1) bekezdés ea/ alpontja értelmében a határozatnak tartalmaznia kell a megállapított tényállást, és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat.

A közigazgatási határozat indokolása az érdemi döntés ténybeli és jogi megalapozottságának logikai levezetése. A bíróság a közigazgatási határozat jogszerűségét csak a határozat indokolásában rögzített tényállás és az azt alátámasztó, az indokolásban meg is jelölt bizonyítékok alapján vizsgálhatja. Hangsúlyozza a Fővárosi Ítéltábla, hogy a bíróság csak a *határozat indokolásában* rögzítetteket vizsgálhatja: a Ket. szerinti követelmény nem teljesíthető a peres eljárás során beterjesztett közigazgatási irattal.

Az alperesi határozat esetében releváns tényállási elem a pénzkölcsön nyújtása és annak üzletszerűsége, ez utóbbin belül, az ügyletek egyedileg nem meghatározott volta, a rendszeresség és az ellenérték elérése, a nyereségben, illetve

vagyonyszerzésben való érdekelttség. A tevékenység gazdasági jellegét a Fővárosi Ítéltábla részleteiben nem vizsgálta: amennyiben megvalósulnak a Hpt. szerinti egyéb feltételek, a tevékenység pénzügyi tevékenységként a TEÁOR szerinti gazdasági tevékenység.

A pénzkölcsön nyújtásának tényét, és azt, hogy erre az alperesi határozatban megjelölt hét esetben - 7 db kölcsönszerződés 2003. január 21. és 2004. november 23. között - sor került, a felperes elismerte. Ezért ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla a továbbiakban a Ket.72.§ (1) bekezdés ea/ alpont teljesülését, az elsőfokú ítélet megalapozottságát nem vizsgálta.

Az üzletszerűség beálltának egyik feltétele, hogy előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére kerüljön sor.

A 0400012-2/2006. Bűsz. számú nyomozás megszüntetéséről szóló határozatát indokolása szerint a bűncselekmény hiányát azért állapították meg, mert a csekélyszámú kölcsönvevők túlnyomórészt a felperes baráti körébe tartoztak, nem valósult meg az üzletszerűség törvényi követelménye. Itt utal a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta a Pp. 4.§-ának (1) és (2) bekezdését. A polgári peres eljárásban eljáró bíróságot a büntetőeljárás eredménye ugyanis csak annyiban köti, hogy nem állapíthatja meg, miszerint az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Ennek következtében a Pp. XX. fejezetének hatálya alá tartozó eljárásban sem köti a bíróságot, a nyomozást megszüntető határozat indokolása, nem kell helytállónak tekintenie a büntetőeljárás egyedileg meghatározott személyi körre és az ügyletek csekély számára vonatkozó koncepcióját. A Fővárosi Ítéltábla a Hpt.2. számú melléklet III.22./ alpontjának alkalmazása során maradéktalanul osztja a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.116/2005/6. számú ítéletében kifejtett értelmezést. Az egyedileg előre meghatározott ügyletnek csak az tekinthető, amelynek tényleges célja nem illeszkedik az akár engedéllyel, akár anélkül folytatott rendszeres pénzügyi tevékenységbe. Ennek következtében a kölcsönben részesülők személyi körének meghatározásánál irreleváns, hogy azok a felperes ismerősei, barátai-e vagy sem. Az alperes határozatában az erre vonatkozó - felperes által nem vitatott - tényeket feltárta, majd megalapozottan vont le azt a következtetést, hogy az ismerősi, vagy baráti körnek adott kölcsön előre egyedileg meg nem határozott ügyletnek minősül.

Az üzletszerűség beálltának további feltétele az ügyletek rendszeressége. A felperes fellebbezésében elismerte a pénzkölcsön nyújtásának határozat szerinti eseteit. Az alperesi határozat szerinti esetek azonban 2003. január 21. és 2004. november 23. között több mint 12 millió forintot érintenek. Az alperes alappal hivatkozott arra ellenkérelmében, hogy ez meghaladja az alkalmi jelleget. Az éveken keresztül ismétlődő évi három-négy eset is alkalmas a rendszeresség megállapítására, ha azonos rendeltetésű szerződésekről van szó. A Fővárosi Ítéltábla ezen tényállási elem esetében is irányadónak tekintette a Pp. 4.§-ának a büntetőeljárásokra vonatkozó rendelkezéseit.

Az üzletszerűség harmadik feltétele, hogy ellenértéket eredményezzen, de legalább a szerződés célja nyereség, vagyonszerzés elérése legyen. Az alperesi határozat indokolása szerint a felperes „ellenérték fejében, nyereség, illetve vagyonszerzés céljából folytathatta” tevékenységét. A határozatból azonban nem állapítható meg, hogy mely szerződésnek milyen hozadéka volt a felperes javára, amely egyébként nem szükségszerűen pénzbeli ellenérték, nem állapítható meg, hogy ki az az „egy tanú”, illetve az „egy másik tanú”, aki magasabb visszafizetendő összegről nyilatkozott, és az sem, hogy melyik szerződés után, pontosan milyen összegről van szó. Nem állapítható meg, hogy a határozatban hivatkozott végrehajtási eljárás milyen eredménnyel zárult. Az ellenérték, illetőleg a vagyonszerzési cél körében az alperesi határozat indokolása nem tartalmazza a bizonyítékokat, csak az alperes álláspontját.

Az alperes az elsőfokú bíróság előtt már nyilatkozatokkal megkísérelte pótolni a határozat hiányosságát. Ez vezetett oda, hogy míg a határozat szerint a szerződésekben kamat megjelölése nem szerepel, addig a peres eljárásban az alperes már relevánsnak tekintette, hogy a - határozatban meg nem nevezett - szerződésekben késedelmi kamatot kötöttek ki. A közigazgatási határozat hiányosságai azonban a peres eljárásban tett nyilatkozatokkal nem pótolhatók. A bíróságnak a határozatban megállapított tényállás, és a határozatban megjelölt bizonyíték alapján kell vizsgálni a közigazgatási határozat jogszerűségét. A felperes az ellenérték és a vagyonszerzési érdekeltiség törvényi követelményének körében alappal hivatkozott a bizonyítékok hiányára, melynek következtében ebben a körben az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetét teljes körűen elutasító ítélete sem jogszerű.

Ezért a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, az alperesi határozatot hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte.

Az új eljárás során az alperesnek azonosítható módon - név, dátum, összeg, a szerződéssel érintett ingatlan helyrajzi száma, ingatlan-nyilvántartási bejegyzések és azok törlése, és az alperes által relevánsnak tekintett esetleges további adatok alapján - pontosan meg kell jelölnie, mely szerződésekre alapítja határozatát. Szerződésenként le kell vezetni, hogy azt milyen nyereség végett kötötték és abból milyen ellenérték keletkezett a felperesnél. Mindezt határozatának indokolásában rögzítenie kell. Tekintettel arra, hogy jelenleg nem állapíthatók meg az érintett szerződések szükséges adatai, az új eljárás során az alperest nem kötik a hatályon kívül helyezett határozatban hivatkozott szerződési-darabszámok, szerződést kötő személyek száma. Az alperesnek az új eljárás során, a határozat indokolásában rögzített tényállás és bizonyítékok alapján, újólag le kell vonni a következtetést - a Fővárosi Ítélőtábla által megfogalmazott szempontok alapján - az üzletszerűsége.

Az új eljárás során az alperesnek, annak érdekében, hogy pontosan meghatározhatók legyenek a tényállást megalapozó bizonyítékok keletkezésének körülményei, tisztázni kell a büntetőeljárás és a közigazgatási eljárás viszonyát. Az alperesi határozat indokolása szerint a piacfelügyeleti eljárás a rendőrség megkeresésére indult, a nyomozást megszüntető határozat kézbesítési rovata szerint az alperes feljelentő volt.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltség körében is megváltoztatta.

A felperes fellebbezése nyomán szükséges azonban kiemelni, hogy - az R. rendelkezésének hiányában - a jogi képviselő szakértelme, tapasztalata nem nyer közvetlen értékelést a perköltség megállapításában, a Pp. és az R. magát a pernyertességet honorálja. Erre tekintettel a bíróságnak nem kell vizsgálnia a fellebbezés szubjektív elemekre való hivatkozását. Az elsőfokú bíróság 16.K.30.917/2007. számú peres eljárásában kifejtett képviseleti munka pedig, a tényállások különbözősége folytán, semmiképpen nem releváns egy másik eljárás perköltségének megállapításában.

Az elsőfokú és másodfokú perköltség megállapítása során a Fővárosi Ítéltábla figyelembe vette, hogy a felperes Ket. 72.§ (1) bekezdés ea/ pontjára alapított kereseti és fellebbezési kérelme csak részben, az ellenértékre, vagyonszerzési célzatra vonatkozó részben lett alapos. Ezért rendelkezett a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján akként, hogy a felek maguk viseljék a peres eljárás költségeit. A tételesen meg nem határozható pernyertességi arányok miatt viseli az állam a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 14.§-a alapján a kereseti és a fellebbezési illetéket.

Budapest, 2009. évi március hó 11. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó bíró,
Dr. Losonczy Erzsébet s.k. bíró

A kiadmány hitelül: